

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. V. Quædam circa inæqualitatem peccatorum anntantur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

XII. Siquis duos homines eodem actu interficiat, sunt duo peccata mortaliter & in ordine ad confessionem distincta.

Aliter se res habet in materia iustitiae, in qua praecipue spectatur jus alterius; unde si eodem actu violetur jus duorum, ut si eodem ictu occidatur duo homines, aliud longe formatur iudicium, suntque duo peccata, moraliter quoad numerum distincta. In dictis vero praecipis quod praecipue spectatur est directio subditi in talem finem per talem actionem: cum ergo finis sit idem, licet per plura praeccepta intimitur, illius violatio erit unum tantum moraliter peccatum, licet metaphysice sint duo. Et per haec factis factum esse spero Reverendissimo & acutissimo Domino Caramueli, qui ante annos aliquot inter alias hanc de Physica & Morali peccatorum distinctione quaestionem proposuit.

XIII. Quod de duobus praecipis dixi, dicendum est de votis.

Quod de duobus praecipis dixi, communis etiam sententia affirmat de votis circa eandem materiam factis: ita Sanchez lib. 7. de matrimonio d. 27. lib. 1. in decal. cap. 14. num. 10. Suarez lib. 5. de voto cap. 6. num. 11. & alii communiter.

XIV. Num Sacerdos sacramentum Eucharistiae in mortali administrans tot peccata committat, quot fuerint diversi communicantes.

Quaeres circa numerum peccatorum, utrum Sacerdos in peccato mortali eodem loco & tempore centum diversis communicantibus Eucharistiae Sacramentum administrans, tot numero peccata committat, quot fuerint communicantes. Hac in re videri non immerito alicui posset, tot esse diversa peccata quot communicantes, cum respectu singulorum Sacramenti administratio sit perfecta & integra, & ab aliis administrationibus distincta. Sustineri nihilominus mihi posse videtur, unum tantum in hoc casu Sacerdotem illum committere peccatum, totus namque ille actus communicandi est instar unius convivi spiritualis ex omnibus illis actibus partialibus compositi, sicque etiam metaphysice loquendo plures sint administrationes peccaminosae, moraliter tamen censerit possunt una: sicut illi contingeret, qui die veneris in prandio vel cena plura carnis fercula comederet.

XV. Quid dicendum si talis Sacerdos plures poenitentes simul, aut successively absolvet.

Aliter tamen iudicandum censo, si Sacerdos in mortali pluribus sine interruptione poenitentiae aut Baptismi Sacramentum administraret. Sitamen plures simul, seu eodem numero actu absolveret, unum tantum committeret peccatum; sicut nullus dicit similem Sacerdotem qui plures hostias eadem verborum prolatione consecraret, plura numero peccata commissurum.

SECTIO QUINTA.

Quaedam circa inaequalitatem peccatorum annotantur.

I. Octo secundum S. Thomam sunt inaequalitates peccatorum capita.

SANCTVS Thomas hic, q. 73. octo articulis quae tamen omnia, vel ad naturam actuum, diversumque in iis tendendi modum, & rationem voluntarii, vel ad objectum, finem ac circumstantias reducuntur. De his ergo nonnulla ad iungemus, praecipue sectione sequente.

II. Quod nocuum est, quomodo peccatum aggravat.

Praemittendum autem primo, non solum nullum nocuum nisi praevium, vel quod ex mera negligentia non praevideatur, aggravare peccatum, cum non sit voluntarium, sed nec omne nocuum praevium, nisi intendatur, vel sit obligatio illud impediendi. Ratio est, quia si non teneamur illud impedire, licite ponimus actionem, ad quam sequitur, ut late ostensum est supra, in materia de actibus humanis. Unde Deus multa mala praevidet ex huius mundi, seu talis vel talis rerum seriei constitutione secutura, quae tamen ipsi non imputantur.

III. Non tenetur quis ob praevium delictum inde secuturum, actionem omittere, ad quod habeat jus, & sine incommodo omittere non potest. Premittendum secundo: quando quis jus habet ad actionem, nec eam sine incommodo potest omittere, universum non teneri cum actionem illam ob praevium secuturum inde nocuum omittere: gravior tamen causa exigitur ad dandam causam majori nocuum, quam minori: ita Sanchez lib. 1. in decalogum cap. 6. & 7. Suarez d. 10. de charitate sect. 3. & 4. Coninck d. 32. dub. 6. & alii: & ex hoc principio secundum morale iudicium prudentis viri circumstantias & nocuum secutura considerantis, varii particulares casus resolvi poterunt, qui a rerum moralium scriptoribus atextuntur: haec nostro instituto sufficiunt.

IV. Peccata omnia non esse inter se aequalia certissimum est. Hoc ostendit obiectorum & nocuum diversitas. Circa aequalitatem itaque vel inaequalitatem peccatorum, Jovinianus & Stoici (quos hac in parte sequi videntur nostri temporis novatores nonnulli) peccata omnia volebant esse paria. Contrarium tamen est certissimum, sic enim Joannis 19. vers. 11. dicit Christus, Qui me tradidit tibi, majus peccatum habet. Et sane cum tanta sit differentia in obiectis & nocuum per diversa peccata illatis, impossibile est ut non refundant, vel arguant proportionaliter majorem vel minorem gravitatem in peccatis, per quae inferuntur. Plura haec de re Disputatione sequente, sect. prima.

V. Peccata cordis, oris, & operis quomodo distinguantur specie. Hinc infero primo cum Sancto Thoma hic, q. 72. art. 7. peccata cordis, oris, & operis, si non sint subordinata inter se, sed completa distingui specie, qualia sunt invidia, detractio, & homicidium. Dixi si non sint inter se subordinata; si enim sint, ut velle fornicari, invitare mulierem, & flagitium illud perpetrare, licet sint plures specie malitiae incomplete, integram tamen unum peccatum completum, & consummatum.

VI. Peccata carnalia specie distinguuntur a spiritualibus. Infero secundo cum eodem Sancto Thoma citato art. 2. peccata carnalia, per quae hic intelligimus illa quae consummantur in delectatione corporis, qualia sunt gula, luxuria, & id genus alia distingui specie a spiritualibus, quae scilicet magis abstrahunt a sensu, ut sunt vana gloria, invidia, &c.

VII. Distinguntur specie peccata contra Deum, seipsum, & proximum. Tertio tandem infero, specie distingui peccata contra Deum, seipsum & proximum, de quibus etiam aliquid dictum est supra. Per peccata vero contra Deum & seipsum, non illa tantum intelligimus, quae Deum offendent, & laedunt operantem, cum hoc omnibus peccatis competat, sed illa quae peculiari modo versantur circa materiam Deo injuriosam, vel propriae personae nocivam: prioris generis sunt haeresis, blasphemia &c. Posterioris luxuria, gula & similia.

SECTIO SEXTA.

Vtrum peccatum secundum speciem, seu malitiam essentialem levius possit ex circumstantiis superare peccatum quod quoad speciem est gravius.

I. Quomodo inter virtutes, ut supra Disp. 97. ostendi, aliae alias in perfectione superant, ita inter peccata suos etiam in gravitate & malitia est excessus; hic vero vel ex obiecto, in quae feruntur, diversitate iis provenit, vel virtutum quibus opponuntur varietate, vel ex dignitate personae offensa, ut si sit parens, si bene de te meritis, si persona sacra &c. omnium vero maxime